

Το ξανθό παιδί, Τέλλου Άγρα

Βιοπάλη ανήλικων παιδιών: Διαχρονικό πρόβλημα. Αίτια: ορφάνια, πόλεμοι, φτώχεια, εγκατάλειψη, εκμετάλλευση.

Σήμερα: υπάρχει το πρόβλημα της παιδικής εκμετάλλευσης, των παιδιών του τρίτου κόσμου, παιδιών οικονομικών μεταναστών από ασιατικές χώρες ή ορφανών από πολέμους

Θέμα: Μια σκηνή από τα χρόνια του μεσοπολέμου: ένα παιδί στη βιοπάλη

Στόχος του ποιητή: να αναδείξει τον αγώνα του μικρού βιοπαλαιστή και να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο.

Οπτική του θέματος: Ο Τ. Άγρας εστιάζει στην ιδανική έκφραση της παιδικής αθωότητας και ομορφιάς.

Μικρό παιδί: ξανθό, χλωμό, με παιδική γλυκύτητα, τραγικό πρόσωπο, πουλά λουλούδια, με αραιά, απεριποίητα μαλλιά, ταλαιπωρημένο, κουρασμένο, ζει σε δύσκολες συνθήκες, με εκφραστικά μάτια που εκλιπαρούν για ένα χάδι, έχει ανάγκη από αγάπη, στοργή, φροντίδα.

Συναισθήματα ποιητή: Θλίψη, συμπάθεια, συμπόνια, ευαισθησία, τρυφερότητα, συγκίνηση αλλά και προβληματισμός, θέληση για προσφορά στοργής. Η σκηνή στο σταθμό ανέσυρε στην επιφάνεια συναισθήματα που ο ίδιος είχε ξεχάσει ότι διαθέτει.

Γλώσσα: απλή δημοτική με ιδιωτισμούς (επέφταν, αριά)

Ύφος: λυρικό με συναισθηματική φόρτιση και σχήματα λόγου

Αφήγηση: σε β' πρόσωπο

Μορφή ποιήματος (παραδοσιακή)

- 1) έχει ομοιοκαταληξία σταυρωτή (αββα)
- 2) είναι χωρισμένο σε στροφές με τέσσερις στίχους η καθεμία.(8,9,9,8 συλλαβών)
- 3) έχει μέτρο, ιαμβικό

Το παιδί με τα σπέρτα, Νικηφόρου Βρεττάκου

Θέμα: Μια σκηνή από τις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες, ένα παιδί που πουλά σπέρτα.

Οπτική θέματος: Ο Ν. Βρεττάκος εστιάζει στην κοινωνική διάσταση του προβλήματος της παιδικής εργασίας. Η μάνα εξιδανικεύει τον αγώνα του παιδιού της και τον προβάλλει παράδειγμα μίμησης.

Παιδί: παρουσιάζεται μέσα από τα μάτια της μάνας, μεγάλωσε (κι όμως μόλις έκλεισε τα 6), αντέχει σε δύσκολες συνθήκες (χειμώνας, σκοτάδι), με ωριμότητα, πουλάει τα σπέρτα, σαν άντρας, αυτοσυντηρείται.

Συναισθήματα μάνας: χαρά και περηφάνια που το παιδί της μεγάλωσε, το καμαρώνει, όμως νιώθει θλίψη και πόνο που το παιδί της εργάζεται, το παρακολουθεί, ανησυχεί γι' αυτό, εύχεται και ελπίζει για κάτι καλύτερο για το παιδί της αλλά και την κοινωνία γενικότερα, για έναν πιο όμορφο και δίκαιο κόσμο.

Γλώσσα: απλή, λιτή, χωρίς επίθετα.

Ύφος: λιτό, με μικρές περιόδους, χωρίς υπερβολές και εντυπωσιασμούς αλλά αρκετά συναισθήματα.

Μορφή ποιήματος (νεωτερική)

- 1) δεν έχει ομοιοκαταληξία
- 2) δεν είναι χωρισμένο σε στροφές
- 3) δεν έχει μέτρο, έχει ελεύθερο στίχο
- 4) έχει πεζολογικό τόνο

Ερωτήσεις

- 1) Βρείτε λέξεις και φράσεις που δηλώνουν τις δύσκολες συνθήκες ζωής των δύο παιδιών.
- 2) Ποια στοιχεία στο πρώτο ποίημα προβάλλουν την παιδική αθωότητα;
- 3) Ποια στοιχεία στο δεύτερο ποίημα προβάλλουν την ωριμότητα του μικρού παιδιού;
- 4) Ποια είναι τα συναισθήματα του ποιητή στο πρώτο ποίημα και ποια της μάνας στο δεύτερο;
- 5) Συγκρίνετε τα δύο ποιήματα (μορφή, περιεχόμενο, οπτική).
- 6) Σχολιάστε τη γλώσσα και το ύφος.
- 7) Βρείτε σχήματα λόγου.
- 8) Γράψτε μία παράγραφο σχολιάζοντας το πρόβλημα της παιδικής εργασίας τόσο στο παρελθόν όσο και στις μέρες μας.